2 0 2 5

ECONOMICS

(Minor)

Paper : ECO0500504

(Development Economics)

(Set–A)

Full Marks : 60

Time : 2½ hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions.

1. Answer the following questions : 1×8=8

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) What is the main factor that causes urban unemployment in the Harris-Todaro model?

Harris-Todaro আৰ্হিমতে চহৰীয়া নিবনুৱাৰ মূল কাৰক কি ?

(b) According to Karl Marx, what is the source of surplus value in a capitalist system?

কাৰ্ল মাৰ্ক্সৰ মতে পুঁজিবাদী ব্যৱস্থাত উদ্বৃত্ত মূল্যৰ উৎস কি ?

(c) Define absolute poverty.

চৰম দৰিদ্ৰতাৰ সংজ্ঞা দিয়া ।

(d) Name the key objective of sustainable development goals.

বহনক্ষম উন্নয়ন লক্ষ্যৰ মূল উদ্দেশ্যৰ নাম লিখা ।

(e) Define poverty trap.

দৰিদ্ৰতা ফান্দৰ সংজ্ঞা দিয়া ।

(f) What are significant challenges posed by climate change to economic development?

জলবায়ু পৰিৱৰ্তনে অৰ্থনৈতিক উন্নয়নৰ ক্ষেত্ৰত কি কি উল্লেখযোগ্য প্ৰত্যাহ্বানৰ সৃষ্টি কৰিছে ?

(g) Define the essence of the vicious circle of poverty in a single sentence.

দৰিদ্ৰতাৰ পাকচক্ৰৰ সাৰাংশ এটা বাক্যত লিখা ।

(h) Define the term 'marginal product of labour' in the subsistance sector of the Lewis model.

Lewis আৰ্হিৰ জীৱিকা নিৰ্বাহৰ ক্ষেত্ৰত থকা 'শ্ৰমৰ প্ৰান্তিক উৎপাদন'ৰ সংজ্ঞা দিয়া ।

(Continued)

2. Answer any *six* of the following questions : 2×6=12

তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ যি কোনো ছয়টাৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) Briefly distinguish between the role of invention and innovation in Schumpeter's theory.

Schumpeterৰ তত্ত্বত আৱিষ্কাৰ (Invention) আৰু উদ্ভাৱনৰ (Innovation) ভূমিকাৰ মাজৰ পাৰ্থক্য চমুকৈ লিখা ।

(b) Explain the concept of the 'vicious circle of poverty' from the perspective of limited demand.

সীমিত চাহিদাৰ দৃষ্টিভংগীৰ পৰা 'দৰিদ্ৰতাৰ পাকচক্ৰ'ৰ ধাৰণাটো ব্যাখ্যা কৰা ।

(c) What is meant by 'stationary state' in classical economic theory?

সংস্থাপিত অৰ্থনীতিৰ তত্ত্বত 'stationary state'-এ কি বুজায় ?

(d) Explain the causes of 'cumulative causation' as proposed by Gunnar Myrdal.

Gunnar Myrdal য়ে প্ৰস্তাৱ কৰা 'cumulative causation'ৰ কাৰণবোৰ ব্যাখ্যা কৰা ।

(Turn Over)

(e) According to the dependancy school, why is the relationship between developed (core) and developing (periphery) nations inherently exploitative?

Dependancy schoolৰ মতে, উন্নত আৰু উন্নয়নশীল ৰাষ্ট্ৰৰ মাজৰ সম্পৰ্ক কিয় স্বাভাবিকতে শোষনমূলক ?

(f) Explain the transfer principle of Dalton axiom for measuring inequality.

অসমতা জুখিবলৈ ডেল্টনৰ স্থানান্তৰ নীতিটো ব্যাখ্যা কৰা।

(g) How does a change in the sectoral composition of an economy impact poverty?

অৰ্থনীতিৰ খণ্ডগত গঠনৰ পৰিৱৰ্তনে দৰিদ্ৰতাৰ ওপৰত কিদৰে প্ৰভাৱ পেলায় ?

(h) Name the two basic dimensions used to calculate the Human Development Index.

মানৱ বিকাশৰ সুচকাংকত ব্যৱহৃত দুটা মৌলিক মাত্ৰাৰ নাম লিখা।

(i) What are the non-economic factors affecting development?

উন্নয়নক প্ৰভাৱিত কৰা অনা-অৰ্থনৈতিক উপাদানবোৰ কি কি ?

(j) What is dual economy?

দ্বৈত অৰ্থনীতি কি ?

3. Answer any *four* of the following questions : 5×4=20

তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ যি কোনো চাৰিটাৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) Explain the Harris-Todaro paradox that a policy aimed at creating more urban jobs may actually lead to an increase in urban unemployment.

Harris-Todaroৰ সাথৰটো ব্যাখ্যা কৰা যিয়ে অধিক নগৰীয়া চাকৰি সৃষ্টিৰ লক্ষ্যই প্ৰকৃততে নগৰীয়া নিবনুৱা বৃদ্ধিৰহে সূচনা কৰে।

(b) Explain the concept of the big push theory.

Big push theoryৰ ধাৰণাটো ব্যাখ্যা কৰা।

(c) Critically explain the mechanism of the vicious circle of poverty.

দৰিদ্ৰতাৰ পাকচক্ৰৰ ব্যৱস্থাটোৰ সমালোচনাত্মক ব্যাখ্যা কৰা।

(d) Describe the use of Lorenz curve in measuring income distribution.

আয় বিতৰণ জুখিবলৈ লৰেঞ্জ ৰেখাৰ ব্যৱহাৰ বৰ্ণনা কৰা।

(e) According to the dependancy school, why is the relationship between developed (core) and developing (periphery) nations inherently exploitative?

Dependancy schoolৰ মতে, উন্নত আৰু উন্নয়নশীল ৰাষ্ট্ৰৰ মাজৰ সম্পৰ্ক কিয় স্বাভাৱিকতে শোষনমূলক ?

(f) Explain the transfer principle of Dalton axiom for measuring inequality.

অসমতা জুখিবলৈ ডেল্টনৰ স্থানান্তৰ নীতিটো ব্যাখ্যা কৰা।

(g) How does a change in the sectoral composition of an economy impact poverty?

অৰ্থনীতিৰ খণ্ডগত গঠনৰ পৰিৱৰ্তনে দৰিদ্ৰতাৰ ওপৰত কিদৰে প্ৰভাৱ পেলায় ?

(h) Name the two basic dimensions used to calculate the Human Development Index.

মানৱ বিকাশৰ সুচকাংকত ব্যৱহৃত দুটা মৌলিক মাত্ৰাৰ নাম লিখা।

(i) What are the non-economic factors affecting development?

উন্নয়নক প্ৰভাৱিত কৰা অনা-অৰ্থনৈতিক উপাদানবোৰ কি কি ?

(j) What is dual economy?

দ্বৈত অৰ্থনীতি কি ?

3. Answer any *four* of the following questions : 5×4=20

তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ যি কোনো চাৰিটাৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) Explain the Harris-Todaro paradox that a policy aimed at creating more urban jobs may actually lead to an increase in urban unemployment.

Harris-Todaroৰ সাথৰটো ব্যাখ্যা কৰা যিয়ে অধিক নগৰীয়া চাকৰি সৃষ্টিৰ লক্ষ্যই প্ৰকৃততে নগৰীয়া নিবনুৱা বৃদ্ধিৰহে সূচনা কৰে।

(b) Explain the concept of the big push theory.

Big push theoryৰ ধাৰণাটো ব্যাখ্যা কৰা।

(c) Critically explain the mechanism of the vicious circle of poverty.

দৰিদ্ৰতাৰ পাকচক্ৰৰ ব্যৱস্থাটোৰ সমালোচনাত্মক ব্যাখ্যা কৰা।

(d) Describe the use of Lorenz curve in measuring income distribution.

আয় বিতৰণ জুখিবলৈ লৰেঞ্জ ৰেখাৰ ব্যৱহাৰ বৰ্ণনা কৰা।

(e) Explain two distinct causes or mechanisms that perpetuate the poverty trap in low-income setting.

কম আয়ৰ পৰিবেশত দৰিদ্ৰতাৰ ফান্দক স্থায়ী কৰি ৰখা সুকীয়া কাৰণ বা ব্যৱস্থাৰ বিষয়ে ব্যাখ্যা কৰা।

(f) Analyze the typical pattern of structural changes observed in economics undergoing successful economic development.

সফল অৰ্থনৈতিক উন্নয়নৰ অধীনত অৰ্থনীতিত পৰ্যবেক্ষণ কৰা গাঁঠনিগত পৰিৱৰ্তনৰ মূল আৰ্হি বিশ্লেষণ কৰা।

(g) Describe the key characteristics of the 'Core Periphery' structure in the context of the Dependancy School of Development.

Dependancy School of Developmentৰ প্ৰেক্ষাপটত 'Core Periphery' গঠনৰ মূল বৈশিষ্ট্যসমূহ বৰ্ণনা কৰা।

(h) Explain why the Human Development Index is considered a more comprehensive and superior measure of development compared to traditional income-based measure.

পৰম্পৰাগত আয়ভিত্তিক গণনাৰ তুলনাত মানৱ উন্নয়ন সূচকাংকৰ উন্নয়নৰ অধিক ব্যাপক আৰু উচ্চমানৰ গণনা বুলি কিয় গণ্য কৰা হয়, ব্যাখ্যা কৰা।

4. Answer any *two* from the following questions : 10×2=20

তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ যি কোনো দুটাৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) Critically evaluate the different measures used to quantify poverty, including the Headcount Index (HI), the Poverty Gap Index (PGI) and the Squared Poverty Gap Index (SPGI). Explain why SPGI is often considered a better measure than HI.

হেডকাউণ্ট সূচকাংক (HI), দৰিদ্ৰতাৰ ব্যবধান সূচকাংক (PGI) আৰু বৰ্গ দৰিদ্ৰতাৰ ব্যবধান সূচকাংক (SPGI) ধৰি দৰিদ্ৰতাৰ পৰিমাণ নিৰ্ণয় কৰিবলৈ ব্যৱহাৰ কৰা বিভিন্ন পদক্ষেপসমূহ মূল্যায়ন কৰা। SPGIক কিয় প্ৰায়ে HIতকৈ উন্নত পৰিমাপ বুলি গণ্য কৰা হয়, বুজাই দিয়া।

(b) Outline all stages of development as proposed by W. W. Rostow. Critically evaluate the model's usefulness and main limitations as a comprehensive explanation for the development path of contemporary developing countries.

W. W. Rostow-এ প্ৰস্তাৱ কৰা বিকাশৰ বিভিন্ন স্তৰসমূহৰ ৰূপৰেখা দাঙি ধৰা। সমসাময়িক উন্নয়নশীল দেশসমূহৰ উন্নয়নৰ বাবে এক বিস্তৃত ব্যাখ্যা হিচাপে আৰ্হিটোৰ উপযোগিতা আৰু সীমাবদ্ধতাসমূহৰ উপযুক্ত মূল্যায়ন কৰা।

(c) Compare and contrast the strategies of Balanced Growth (Nurkse) and Unbalanced Growth (Hirschman). Discuss the practical applicability and main criticism leveled against each theory in the context of development planning.

সুষম বৃদ্ধি (Nurkse) আৰু অসন্তুলিত বৃদ্ধিৰ (Hirschman) কৌশলৰ তুলনামূলক ব্যাখ্যা কৰা। উন্নয়ন পৰিকল্পনাৰ প্ৰেক্ষাপটত প্ৰতিটো তত্ত্বৰ বিৰুদ্ধে ব্যৱহাৰিক প্ৰযোজ্যতাৰ সমালোচনাত্মক ব্যাখ্যা কৰা।

(d) Discuss the limitations of traditional measure of development in capturing the multidimensional aspects of human well-being, and evaluate how the HDI addresses these limitations.

মানৱ কল্যাণৰ বহুমাত্ৰিক দিশসমূহ ধৰি ৰখাৰ ক্ষেত্ৰত উন্নয়নৰ পৰম্পৰাগত পদক্ষেপৰ সীমাবদ্ধতাসমূহৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা, আৰু HDIয়ে এই সীমাবদ্ধতাক কিদৰে সমাধা কৰে তাৰ মূল্যায়ন কৰা।

(e) Discuss the Lewis model of economic growth.

লিৱিছৰ অৰ্থনৈতিক উন্নয়নৰ আৰ্হিটো আলোচনা কৰা।

★★★

2025

ECONOMICS

(Minor)

Paper : ECO0500604

(International Economics)

(Set–A)

Full Marks : 60

Time : 2½ hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions.

1. Answer the following questions : 1×8=8

তলৰ প্ৰশ্নবোৰৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) Mention one feature of international trade.

আন্তৰ্জাতিক বাণিজ্যৰ এটা বৈশিষ্ট্য উল্লেখ কৰা।

(b) What is factor endowment?

উপাদানৰ প্ৰচুৰতা/প্ৰাচুৰ্য কি ?

(c) What is multinational enterprise (MNE)?
বহুজাতিক উদ্যোগ কি ?

(d) What is protectionism?
সংৰক্ষণবাদ কি ?

(e) Mention one objective of trade restriction.
বাণিজ্য নিয়ন্ত্ৰণৰ এটা উদ্দেশ্য লিখা।

(f) When was International Monetary Fund (IMF) established?
আন্তৰ্জাতিক মুদ্ৰানিধি কেতিয়া স্থাপন কৰা হৈছিল ?

(g) Give an example of a free trade area.
এটা মুক্ত বাণিজ্য এলেকাৰ উদাহৰণ দিয়া।

(h) Define quota.
কোটাৰ সংজ্ঞা দিয়া।

2. Answer any *six* of the following questions : 2×6=12

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ যি কোনো ছয়টাৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) Write two assumptions of Ricardian theory of comparative cost.
ৰিকাৰ্ডৰ তুলনামূলক ব্যয় তত্ত্বৰ দুটা অভিধাৰণা লিখা।

(b) Write two limitations of the Heckscher-Ohlin theory of international trade.
হেক্সাৰ-অ'লিনৰ আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় বাণিজ্য তত্ত্বটোৰ যি কোনো দুটা সীমাবদ্ধতা লিখা।

(c) What is Infant Industry?
শিশু শিল্প কি ?

(d) Mention two merits of MNE.
বহুজাতিক উদ্যোগ (MNE)ৰ দুটা সুবিধা লিখা।

(e) What is anti-dumping practice?
এন্টিডামপিং প্ৰথা কি ?

(f) What is flexible exchange rate?
নমনীয় বিনিময় হাৰ কি ?

(g) Distinguish between tariff barriers and non-tariff barriers.
শুল্ক প্ৰতিবন্ধক আৰু অনাশুল্ক প্ৰতিবন্ধকৰ মাজত পাৰ্থক্য নিৰ্ণয় কৰা।

(h) What is protective tariff?
সুৰক্ষামূলক শুল্ক কি ?

(i) What is intra-industry trade?

উদ্যোগৰ ভিতৰৰ বাণিজ্য কি ?

(j) Write two main objectives of IMF.

IMF-ৰ দুটা মূল উদ্দেশ্য লিখা।

3. Answer any *four* of the following questions : 5×4=20

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ যি কোনো চাৰিটাৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) Discuss the validity of Ricardian theory of comparative cost in developing countries.

উন্নয়নশীল দেশত ৰিকাৰ্ডৰ তুলনামূলক ব্যয় তত্ত্বটোৰ কাৰ্যকাৰিতা আলোচনা কৰা।

(b) Explain Leontief Paradox.

লিওন্টিফৰ সাঁথৰটো ব্যাখ্যা কৰা।

(c) Why is localization essential for international trade? Give reasons.

আন্তৰ্জাতিক বাণিজ্যৰ কাৰণে স্থানীয়কৰণ কিয় গুৰুত্বপূৰ্ণ ? কাৰণ দৰ্শোৱা।

(d) Explain the meaning of tariff. What are the main types of tariff ?

শুল্কৰ অৰ্থ ব্যাখ্যা কৰা। শুল্কৰ প্ৰধান প্ৰকাৰসমূহ কি কি ?

(e) Discuss the impacts of financial globalization.

বিত্তীয় গোলকীকৰণৰ প্ৰভাৱসমূহ আলোচনা কৰা।

(f) Explain the role of multinational enterprises in international trade.

আন্তৰ্জাতিক বাণিজ্যত বহুজাতিক প্ৰতিষ্ঠানসমূহৰ ভূমিকা আলোচনা কৰা।

(g) Distinguish between fixed and flexible exchange rate.

স্থিৰ আৰু নমনীয় বিনিময় হাৰৰ মাজৰ পাৰ্থক্য লিখা।

(h) Discuss the key reasons for the international financial crisis.

আন্তৰ্জাতিক বিত্তীয় সঙ্কটৰ মূল কাৰণসমূহ আলোচনা কৰা।

4. Answer any *two* of the following questions : 10×2=20

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ যি কোনো দুটাৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) Explain the Ricardian comparative cost theory.

ৰিকাৰ্ডৰ আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় বাণিজ্যৰ তুলনামূলক ব্যয় তত্ত্বটো আলোচনা কৰা।

(b) "Factor proportions and factor intensity provide the basis for export specialization." Explain.

উপাদানৰ অনুপাত আৰু উপাদানৰ প্ৰাৱল্যই ৰপ্তানিৰ বিশেষীকৰণৰ ভিত্তি। ব্যাখ্যা কৰা।

(c) Explain the technological gap model of international trade.

আন্তৰ্জাতিক বাণিজ্যৰ প্ৰযুক্তিবিদ্যাৰ ফাঁক তত্ত্ব ব্যাখ্যা কৰা।

(d) Describe the main stages in product cycle model.

উৎপাদন চক্ৰ তত্ত্বটোৰ মূল স্তৰসমূহ ব্যাখ্যা কৰা।

(e) Analyze the effects of tariffs in a partial equilibrium system.

আংশিক ভাৰসাম্য ব্যৱস্থাত শুল্কৰ প্ৰভাৱ বিশ্লেষণ কৰা।

★★★

2 0 2 5

ECONOMICS

(Minor)

Paper : ECO0500604B

(Indian Economy)

(Set–A)

Full Marks : 60

Time : 2½ hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

Answer either *in English* or *in Assamese*

1. Answer the following questions : 1×8=8

তলত দিয়া প্ৰশ্নবোৰৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) Write one feature of Indian Economy during British period.

ব্ৰিটিছ যুগৰ ভাৰতীয় অৰ্থনীতিৰ এটা বৈশিষ্ট্য লিখা।

(b) What is deficit balance of payments?

ঘাটি লেনদেনৰ সমতা কি ?

(c) What do you mean by land reform?

ভূমিসংস্কাৰ বুলিলে কি বুজা ?

(d) What is genetically modified crops?

বংশগতভাৱে ৰূপান্তৰিত শস্য কি ?

(e) Mention one problem of small-scale industries.

ক্ষুদ্ৰ উদ্যোগৰ এটা সমস্যা উল্লেখ কৰা।

(f) Which is the highest contributing sector in GDP growth after economic reform?

অৰ্থনৈতিক সংস্কাৰৰ পিচত ঘৰুৱা উৎপাদনত কোনটো খণ্ডৰ বৰঙণি সৰ্বাধিক ?

(g) When was the 'Direct Benefit Transfer' scheme introduced in India?

'Direct Benefit Transfer' আঁচনিখন কেতিয়া প্ৰৱৰ্তন হৈছিল ?

(h) Write the full form of BIMSTEC.

BIMSTECৰ পূৰ্ণ ৰূপটো লিখা।

2. Answer any *six* from the following questions : 2×6=12

তলৰ যি কোনো ছয়টা প্ৰশ্নৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) Write two market-oriented economic reforms initiated in 1991.

১৯৯১ চনত প্ৰৱৰ্তিত দুটা বজাৰ অৰ্থনীতি সংস্কাৰৰ বিষয়ে লিখা।

(b) Write the name of two poverty alleviation programmes introduced after economic reforms.

অৰ্থনৈতিক সংস্কাৰৰ পিচত গ্ৰহণ কৰা দুখন দৰিদ্ৰতা নিৰ্মূলকৰণ আঁচনিৰ নাম লিখা।

(c) Mention two objectives of land reform measures in India.

ভাৰতৰ ভূমিসংস্কাৰ নীতিৰ দুটা উদ্দেশ্য উল্লেখ কৰা।

(d) Write two key challenges faced by Indian horticulture sector.

ভাৰতৰ উদ্যান শস্য খণ্ডই সন্মুখীন হোৱা দুটা প্ৰত্যাহ্বানৰ বিষয়ে লিখা।

(e) Write two differences between small-scale and cottage industries of India.

ভাৰতৰ ক্ষুদ্ৰ আৰু কুটীৰ উদ্যোগৰ মাজত দুটা পাৰ্থক্য লিখা।

(f) Write two benefits of Goods and Services Taxes in India.

ভাৰতৰ দ্ৰব্য আৰু সেৱা কৰৰ দুটা উপকাৰিতাৰ বিষয়ে লিখা।

(g) Write two objectives of Pradhan Mantri Jan-Dhan Yojana.

প্ৰধানমন্ত্ৰী জন-ধন যোজনাৰ দুটা উদ্দেশ্য লিখা।

(h) What is financial inclusion? Mention one objective of it.

বিত্তীয় সংলগ্নকৰণ কি ? ইয়াৰ এটা উদ্দেশ্য উল্লেখ কৰা।

(i) Write two positive impacts of FDI on Indian economy.

'বিদেশী প্ৰত্যক্ষ বিনিয়োগ'ৰ ভাৰতৰ অৰ্থনীতিৰ ওপৰত দুটা ধনাত্মক প্ৰভাৱ লিখা।

(j) Write any two objectives of WTO.

বিশ্ব বাণিজ্য সংস্থা (WTO)ৰ যি কোনো দুটা উদ্দেশ্য লিখা।

3. Answer any *four* from the following questions : 5×4=20

তলৰ যি কোনো চাৰিটা প্ৰশ্নৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) Discuss shortly the new trade policy of the Indian Government.

ভাৰত চৰকাৰৰ নতুন বাণিজ্য নীতিৰ বিষয়ে চমুকৈ আলোচনা কৰা।

(b) Explain briefly the condition of Indian economy in the time of independence.

স্বাধীনতাৰ সময়ৰ ভাৰতৰ অৰ্থনীতিৰ বিষয়ে চমুকৈ আলোচনা কৰা।

(c) State the impact of green revolution on Indian economy.

ভাৰতৰ অৰ্থনীতিত সেউজ বিপ্লৱৰ প্ৰভাৱৰ বিষয়ে লিখা।

(d) Write about 'climate-smart-agriculture'.

জলবায়ু-অনুকূল-কৃষি (climate-smart-agriculture)ৰ বিষয়ে লিখা।

(e) Discuss shortly the prospect of MSME in economic development of India.

ভাৰতৰ অৰ্থনৈতিক উন্নয়নত MSMEৰ সম্ভাৱনীয়তাৰ বিষয়ে চমুকৈ আলোচনা কৰা।

(f) Explain briefly the causes of slow growth of manufacturing units in India.

ভাৰতৰ নিৰ্মাণ খণ্ডৰ নিম্ন বিকাশৰ কাৰণসমূহ চমুকৈ আলোচনা কৰা।

(g) Write about Goods and Services Taxes (GST) in India.

ভাৰতৰ দ্ৰব্য আৰু সেৱা কৰ (GST)ৰ বিষয়ে লিখা।

(h) Write about Association of South East Asian Nations (ASEAN).

ASEANৰ বিষয়ে লিখা।

4. Answer any *two* from the following questions : 10×2=20

তলৰ যি কোনো দুটা প্ৰশ্নৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) Explain the factors responsible for mounting crisis in balance of payments in recent years.

বৰ্তমান সময়ৰ লেনদেন সমতাৰ অস্থিৰতাৰ কাৰণসমূহ আলোচনা কৰা।

(b) Evaluate the recent agricultural reform measures.

সাম্প্ৰতিক কৃষিখণ্ডৰ পুনৰ্গঠনৰ উপায়সমূহৰ মূল্যাংকন কৰা।

(c) Discuss the growing role of service sector in income and employment generation in India.

ভাৰতৰ আয় আৰু নিয়োগ সৃষ্টিত সেৱা খণ্ডৰ বৰ্ধিত ভূমিকা আলোচনা কৰা।

(d) Write about the Banking sector reforms undertaken by the Indian Government in recent years.

সাম্প্ৰতিক কালত ভাৰত চৰকাৰে গ্ৰহণ কৰা বেংকিং খণ্ডৰ পুনৰ্গঠনৰ বিষয়ে লিখা।

(e) Discuss the impact of globalisation on Indian economy.

ভাৰতীয় অৰ্থনীতিত গোলকীকৰণৰ প্ৰভাৱ আলোচনা কৰা।

★★★